

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-74>

УДК 336.01

Воробей Руслан Євгенійович

докторант,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5939-7677>**Ruslan Vorobei**

Private Higher Education Institution 'European University'

**РОЛЬ АКЦІОНЕРНОГО КАПІТАЛУ
У ФІНАНСУВАННІ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ****THE ROLE OF SHARE CAPITAL
IN FINANCING POST-WAR RECONSTRUCTION**

Анотація. У статті досліджено роль акціонерного капіталу як стратегічного інструменту забезпечення фінансових ресурсів для повоєнної реконструкції України. Наголошено, що масштаби руйнувань, спричинених військовою агресією, сформували безпрецедентний дефіцит інвестиційних ресурсів, який значно перевищує можливості бюджетного фінансування та міжнародної допомоги. Проаналізовано сучасний стан розвитку ринку акціонерного капіталу в Україні та окреслено ключові бар'єри його ефективного функціонування: недостатню капіталізацію підприємств, обмежену ринкову ліквідність, низький рівень корпоративної прозорості, інституційну незрілість та зростання ризику, пов'язані з воєнною невизначеністю. Обґрунтовано, що подолання цих обмежень є необхідною умовою для перетворення акціонерного фінансування на системуючий інструмент відбудови економіки.

Ключові слова: акціонерний капітал, фінансова система, фінансовий потенціал, джерела фінансування, капіталізація, інвестиції.

Summary. The article examines the role of share capital as a strategic tool for securing financial resources for the post-war reconstruction of Ukraine. It emphasises that the scale of destruction caused by military aggression has created an unprecedented shortage of investment resources, which significantly exceeds the capabilities of budget financing and international aid. In this context, share capital is seen as one of the most promising ways to attract long-term investment, which can make sure financial flows are stable, diversify sources of capital, and lower the debt burden on businesses and the state. The current state of development of the equity capital market in Ukraine is analysed and the key barriers to its effective functioning are outlined: insufficient capitalisation of enterprises, limited market liquidity, low level of corporate transparency, institutional immaturity and increased risks associated with military uncertainty. It is argued that overcoming these limitations is a necessary condition for transforming equity financing into a system-building tool for economic recovery. Particular attention is paid to identifying sources of share capital formation and assessing their potential in meeting reconstruction needs: internal corporate capital, primary and secondary public offerings of shares, state participation through mixed shareholding structures, attracting foreign institutional investors, using the instruments of international financial organisations and specialised reconstruction funds. It is shown that the effective use of these sources can provide multi-channel and long-term support for structural modernisation, infrastructure projects and innovative development. The paper emphasises that in order to activate share capital, it is necessary to create a favourable regulatory environment: harmonisation of standards with EU norms, improvement of corporate governance, strengthening of investor protection, development of market infrastructure, digitisation of procedures and introduction of effective incentives for issuers. It emphasises the importance of Ukraine's integration into European and global financial markets as a factor in increasing the investment attractiveness of the national economy. The results obtained allow us to conclude that share capital can become the foundation of the financial strategy for post-war recovery thanks to its ability to accumulate significant private resources, distribute risks, stimulate corporate development, and ensure the implementation of large infrastructure and industrial projects. The implementation of a comprehensive state policy in the field of capital market development is a necessary prerequisite for fully realising the potential of equity financing in the post-war transformation of Ukraine's economy.

Keywords: share capital, financial system, financial potential, sources of financing, capitalisation, investments.

Постановка проблеми. Повоєнна відбудова України формує безпрецедентний за масштабами та складністю комплекс завдань, що визнача-

тиме траєкторію економічного розвитку держави на десятиліття вперед. Руйнування, спричинені збройною агресією, охоплюють практично всі

сфери життєдіяльності: від критичної інфраструктури та промислових об'єктів до житлового фонду, транспортних мереж і соціальних інституцій [8]. Національна економіка зазнала суттєвих структурних деформацій, зокрема, скорочення виробничих потужностей, зміни логістичних ланцюгів, втрати капіталу, трудових ресурсів і зниження інвестиційної активності. За результатами останньої Спільної оцінки потреб на відновлення та реконструкцію (RDNA4), обсяг фінансових потреб країни для відбудови перевищує 524 млрд. дол. США, що у декілька разів перевищує номінальний ВВП України [7, 10]. Ця цифра демонструє, що традиційні бюджетні механізми та зовнішня донорська підтримка, попри їх важливість, неспроможні забезпечити необхідний масштаб фінансування.

За таких умов перед державою постає стратегічне завдання пошуку інноваційних, гнучких і довгострокових фінансових інструментів, здатних мобілізувати значні обсяги приватного капіталу. Потреба зміцненні інвестиційної спроможності економіки та формуванні стійкої фінансової основи для відбудови зумовлює актуальність перегляду ролі ринку капіталу як ключового механізму залучення ресурсів. Особливої уваги потребує акціонерний капітал, який у світовій практиці довів свою ефективність як джерело фінансування масштабних інфраструктурних, інноваційних та корпоративних проєктів.

Водночас український ринок акціонерного капіталу перебуває на етапі інституційної трансформації: він характеризується низькою капіталізацією, обмеженою ліквідністю, недостатнім рівнем прозорості корпоративного управління та обережною поведінкою приватних інвесторів унаслідок високої воєнної та політичної невизначеності [8]. Це створює суттєві бар'єри для мобілізації акціонерного капіталу й стримує його потенціал у фінансуванні відбудови.

Тобто, на нашу думку, проблема полягає в необхідності формування цілісної моделі використання акціонерного капіталу як одного з ключових механізмів фінансування повоєнного відновлення України. Потребує наукового обґрунтування питання визначення передумов, інститутів, інструментів та регуляторних умов, здатних активізувати цей сегмент ринку, підвищити довіру інвесторів та забезпечити масштабне залучення приватних інвестицій. Саме пошук ефективних механізмів розширення ролі акціонерного капіталу у відбудові національної економіки стає одним із пріоритетних напрямів сучасних фінансових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових дослідженнях, присвячених формуванню фінансового потенціалу економіки в умовах структурної трансформації та повоєнної відбу-

дови, значну увагу приділяють ролі акціонерного капіталу як інструменту довгострокового інвестування та механізму мобілізації ресурсів. У працях З. Кобелі, Н. Кутаренко, К. Рудька та А. Бабчука [5] акціонерний капітал розглядається як важливий елемент інвестиційної системи держави, що забезпечує залучення фінансових ресурсів на принципах відкритості, ринкової конкуренції та оптимального структурування інвестиційних потоків. Дослідники акцентують, що ефективність акціонерного фінансування значною мірою визначається інвестиційним кліматом, рівнем захисту інвесторів, прозорістю корпоративного управління та доступністю інструментів фондового ринку. Автори наголошують, що саме ці чинники формують передумови для використання акціонерного капіталу у масштабних проєктах відновлення, де підприємства потребують диверсифікованої структури ресурсів та різних форм участі приватних інвесторів.

Значний внесок у теоретичний дискурс зроблено М. Богуславець, яка у межах аналізу десятирічного Плану відновлення України визначає амбітні орієнтири модернізації – вихід країни у топ-25 держав світу за індексом людського капіталу та економічної складності [1]. У контексті теми статті це підкреслює потребу переходу від короткострокових відновлювальних механізмів до стратегічних інструментів довгострокового інвестування, де акціонерний капітал може відігравати системоутворюючу роль, забезпечуючи ресурсну базу для технологічних змін, створення нових виробництв та реконструкції критичної інфраструктури.

Окремий напрям досліджень представлений роботами О. Бородіної та В. Ляшенка, які проводять порівняльний аналіз історичних моделей післявоєнної реконструкції Європи та Азії [2]. На основі прикладів відновлення Німеччини, Японії, Південної Кореї та інших країн автори виділяють ключові інституційні чинники успішності повоєнних трансформацій: стратегічні державні програми, залучення приватного капіталу через ринок цінних паперів, інноваційні форми партнерства держави й бізнесу та ефективні механізми стимулювання інвесторів. Ці висновки підтверджують необхідність формування в Україні моделей, які б забезпечували активну участь акціонерного капіталу в структурному відновленні та модернізації економіки.

Важливим є також внесок Л. Нійса, який детально досліджує мезонінне фінансування як гібридну форму залучення ресурсів, що поєднує характеристики боргових зобов'язань та елементів акціонерного капіталу [9]. Автор обґрунтовує, що мезонінні інструменти є перспективними для великих інфраструктурних та інвестиційних проєктів, оскільки дозволяють гнучко розподіляти

ризика між учасниками та оптимізувати структуру капіталу. У роботі особливу увагу приділено моделям розподілу грошових потоків у складних проєктних фінансових схемах, визначенню черговості погашення зобов'язань та участі інвесторів у прибутках, що має безпосереднє значення для побудови ефективних механізмів фінансування відбудови в Україні. Представлений аналіз свідчить, що сучасні міжнародні практики підтверджують: акціонерний та квазіакціонерний капітал можуть стати основою довгострокових інвестиційних рішень у період післявоєнного економічного відновлення.

Тобто, як бачимо, різні аспекти залучення акціонерного капіталу, формування інвестиційного клімату, використання гібридних фінансових інструментів та адаптації історичних моделей післявоєнної реконструкції вказують на необхідність глибшого теоретичного та практичного осмислення ролі акціонерного капіталу в повоєнній трансформації економіки України. Саме потреба у масштабній мобілізації довгострокових ресурсів, диверсифікації джерел фінансування та створенні стійкої фінансової архітектури обумовлює актуальність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад і практичних передумов активізації акціонерного капіталу як ключового механізму фінансування повоєнної відбудови України, а також ідентифікація інструментів, інституційних умов і напрямів розвитку ринку акціонерного фінансування, здатних забезпечити масштабну мобілізацію приватних інвестицій у стратегічній сфері економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Повоєнне відновлення України вимагає залучення масштабних і довгострокових фінансових ресурсів, здатних забезпечити реконструкцію критичної інфраструктури, модернізацію промислових виробництв, відновлення житлового фонду та запуск структурних реформ [8]. У цих умовах роль акціонерного капіталу суттєво зростає, оскільки саме він здатен забезпечити притік приватних інвестицій, диверсифікувати джерела фінансування та створити умови для прискореного економічного зростання. Акціонерний капітал виступає не лише елементом корпоративних фінансів, але й механізмом мобілізації суспільних ресурсів, що дає змогу формувати нову фінансову архітектуру повоєнної економіки [4].

Сучасні виклики, пов'язані зі значними масштабами руйнувань, висвітлюють обмеженість традиційних джерел фінансування. Державний бюджет, міжнародна донорська допомога та зовнішні кредити є важливими, проте їхня сукупна спроможність не відповідає обсягам потреб відбудови. За оцінками міжнародних організацій,

загальний фінансовий дефіцит на відбудову України перевищує її річний ВВП у декілька разів. Це формує потребу у переорієнтації фінансової системи на активізацію внутрішніх і зовнішніх інвесторів через механізми акціонерного фінансування, здатні забезпечити стабільні та довготривалі капітальні вкладення.

Акціонерний капітал має низку характеристик, які роблять його одним із ключових інструментів повоєнного відновлення. По-перше, він дає змогу розподілити ризики між широким колом інвесторів, що є важливим у ситуації високої невизначеності. По-друге, акціонерні інструменти забезпечують можливість залучення ресурсів без збільшення боргового навантаження на підприємства та державу. По-третє, розвиток акціонерного капіталу стимулює прозорість корпоративного управління, що підвищує довіру інвесторів і сприяє зростанню капіталізації національної економіки. По-четверте, саме акціонерні форми фінансування створюють умови для реалізації масштабних інвестиційних проєктів, що потребують довгих інвестиційних горизонтів [3]. Основні джерела формування акціонерного капіталу та їх потенціал у фінансуванні повоєнної відбудови України наведено в табл. 1.

Дані таблиці 1 переконливо демонструють, що акціонерний капітал може виступати багатоконпонентною основою фінансового забезпечення повоєнної відбудови України, оскільки охоплює широкий спектр джерел, від внутрішніх корпоративних ресурсів до складних міжнародних фінансових інструментів. Передусім слід відзначити, що внутрішній акціонерний капітал – реінвестований прибуток, додаткові емісії та інші внутрішні інструменти – хоча й є найбільш доступним джерелом, має доволі обмежений потенціал через звужені фінансові можливості підприємств, які постраждали від воєнних подій. Разом із тим, його роль залишається важливою для відновлення виробничих потужностей і підтримки операційної діяльності бізнесу.

Значно вищий потенціал демонструють механізми публічного розміщення акцій – як первинні, так і вторинні. Вихід українських компаній на фондові ринки створює можливості для масштабної мобілізації ресурсів, особливо коли йдеться про реалізацію капіталомістких проєктів у сферах інфраструктури, енергетики, логістики та промисловості. Однак ефективність використання цього каналу значною мірою залежить від рівня розвитку фондового ринку, прозорості корпоративного управління та інвестиційної привабливості країни.

Особливе місце у структурі потенційних джерел фінансування займають акціонерні інструменти за участю держави – корпоративізовані підприємства та державно-приватні акціонерні компанії. Саме цей механізм відкриває доступ до

Таблиця 1 – Основні джерела формування акціонерного капіталу та їх потенціал у фінансуванні повоєнної відбудови України

Джерело акціонерного капіталу	Зміст та механізм залучення	Потенціал для повоєнної відбудови	Ключові ризики та обмеження
Внутрішній акціонерний капітал підприємств	Реінвестований прибуток, додаткова емісія акцій, конвертація боргу в капітал	Може забезпечити фінансування модернізації та запуску відновлених виробничих потужностей	Обмеженість прибутковості бізнесу під час війни; низька капіталізація
Первинні публічні розміщення (IPO) українських компаній	Вихід підприємств на внутрішні та зовнішні фондові майданчики	Дозволяє залучати значний обсяг приватного капіталу на конкурентних умовах	Високі вимоги до корпоративного управління, слабкий розвиток фондового ринку України
Вторинні розміщення (SPO)	Додаткова емісія акцій компаній, що вже мають інвесторів	Можливість швидкого залучення коштів для масштабних інфраструктурних і промислових проектів	Залежність від довіри інвесторів та ринкових умов
Державні корпоративні права та державно-приватні акціонерні компанії	Корпоратизація держпідприємств, створення змішаних акціонерних структур	Відкриває доступ до інвестицій у стратегічні галузі (енергетика, транспорт, оборона)	Політичні ризики, потреба в прозорому управлінні
Іноземні інституційні інвестори (пенсійні фонди, страхові компанії, фонди розвитку)	Прямі інвестиції через придбання акцій українських компаній або участь у спеціальних програмах	Один із найбільших потенційних каналів залучення капіталу для довгострокових проектів	Геополітичні ризики, необхідність гарантій та страхування інвестицій
Міжнародні фінансові організації (Світовий банк, ЄБРР, ЄІБ)	Часткова участь у капіталі підприємств, співфінансування та гарантування акціонерних вкладень	Забезпечує додаткову довіру приватним інвесторам та знижує ризики	Регуляторні вимоги, тривалі процедури погодження
Фонди відбудови та спеціалізовані інвестиційні платформи	Створення фондів для фінансування інфраструктури, житлового будівництва та промислового розвитку	Дає змогу акумулювати значні ресурси під прозорим управлінням та контролем міжнародних партнерів	Потреба у чіткій правовій основі та незалежному нагляді

Джерело: сформовано автором за [3, 5, 9]

інвестицій у стратегічно важливі галузі, де приватний капітал зазвичай проявляє обережність через високі ризики. Водночас реалізація подібних моделей потребує належного регуляторного забезпечення та мінімізації політичних ризиків.

Інституційні інвестори та міжнародні фінансові організації виступають потенційно найбільшими джерелами акціонерного фінансування. Їхня участь забезпечує не лише прямі вкладення, а й формує додатковий ефект довіри, стимулюючи прихід приватного капіталу. Проте залучення таких інвесторів неможливе без гарантій, чітких правил та ефективного захисту інвестицій.

У повоєнний період важливо формувати нові моделі залучення акціонерного капіталу. Одним із перспективних напрямів є використання механізмів публічного розміщення акцій (IPO та SPO) українських підприємств як на внутрішньому, так і на міжнародних ринках [4]. Це створює можливість залучати ресурси глобальних інвесторів, зменшуючи залежність від зовнішнього державного фінансування. Окрему роль можуть відігравати фонди реконструкції, сформовані на

акціонерних засадах, які акумулюватимуть кошти приватних інвесторів для фінансування інфраструктурних, енергетичних та соціальних проектів. Можливості розширюються також завдяки гібридним фінансовим інструментам – зокрема конвертованим облігаціям, акціям із преференціями, які поєднують властивості боргового та акціонерного капіталу.

Важливою передумовою для активного використання акціонерного капіталу є інтеграція України у європейські фінансові ринки та адаптація регуляторного середовища до стандартів ЄС. Це стосується підвищення прозорості фондового ринку, вдосконалення корпоративного законодавства, захисту прав інвесторів, створення стимулів для емітентів, цифровізації ринкової інфраструктури та запровадження механізмів змішаного державноприватного фінансування (PPP). У результаті це сприятиме збільшенню довіри іноземних і внутрішніх інвесторів та прискоренню капіталізації ринку [6].

Формування ефективної системи залучення акціонерного капіталу відіграє ключову роль

для розвитку стратегічних секторів економіки – енергетики, транспорту, оборонно-промислового комплексу, аграрного сектору, переробної промисловості, житлового будівництва. Саме ці сфери потребують масштабних інвестицій, а залучення капіталу через корпоративні структури дозволяє створювати нові виробничі потужності, забезпечувати модернізацію технологічного базису та стимулювати створення високопродуктивних робочих місць. Таким чином, акціонерний капітал стає інструментом економічного перезавантаження та формування нової моделі зростання.

Узагальнюючи, можна зазначити, що акціонерний капітал має значний потенціал для фінансування повоєнної реконструкції України. Його ефективне використання потребує формування комплексної державної політики щодо розвитку ринку капіталу, створення умов для інвесторів, розбудови фінансової інфраструктури та підвищення рівня прозорості й корпоративної відповідальності. У результаті акціонерний капітал може стати не лише джерелом фінансових ресурсів, а й каталізатором системних економічних змін, необхідних для довготривалого розвитку країни.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що акціонерний капітал відіграє стратегічно важливу роль у фінансуванні повоєнної відбудови України. У сучасних умовах, коли масштаби руй-

нувань та потреби у відновленні значною мірою перевищують можливості бюджетних ресурсів і міжнародної допомоги, саме акціонерні інструменти здатні забезпечити довгостроковий, стійкий та диверсифікований приплив інвестицій. Акціонерний капітал дозволяє розподіляти ризики між інвесторами, сприяє підвищенню прозорості корпоративного сектору та підтримує розвиток ринкових механізмів, що є критично важливим для формування нової економічної моделі України.

Ефективне використання акціонерного фінансування передбачає модернізацію фінансової інфраструктури, удосконалення регуляторного середовища, підвищення інвестиційної привабливості підприємств і створення спеціалізованих механізмів залучення приватного капіталу. Розвиток ринку акцій, запровадження гібридних фінансових інструментів, розширення міжнародної фінансової інтеграції та активізація публічних розміщень цінних паперів формують підґрунтя для масштабної мобілізації інвестиційних ресурсів.

З огляду на це, акціонерний капітал може стати одним з ключових елементів фінансової стратегії повоєнної відбудови, забезпечуючи не лише відновлення зруйнованої інфраструктури, а й модернізацію національної економіки, підвищення її конкурентоспроможності та стійкості до майбутніх викликів.

Список використаних джерел:

1. Богуславец, М. План відновлення України: розпочати відбудову хочуть вже у 2022 році. URL: https://lb.ua/blog/martyna_boguslavets/524339_plan_vidnovlennya_ukraini_rozpochati.html (дата звернення: 05.12.2025).
2. Бородіна, О. А., Ляшенко, В. І. Повоєнне відновлення економіки: світовий досвід та спроба його адаптації для України. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42), с. 121–134. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/186648/17-Borodina.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.12.2025).
3. Варічева Р.В. Аналіз оптимальності структури власного капіталу акціонерних товариств: проблеми та перспективи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 4(47). С. 155–167.
4. Давиденко Н.М. Переваги залучення фінансових ресурсів аграрними корпораціями шляхом виходу на іноземні фондові біржі. *Облік і фінанси АПК*. 2012. Вип. 3. С. 96–101.
5. Кобеля З. І., Кутаренко Н. Я., Рудько К. І., Бабчук А. М. Інвестиційний потенціал України в умовах фінансово-економічної кризи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 22. С. 32–37.
6. Davydenko N., Buriak A., Titenko Z. Financial support for the development of innovation activities. *Intellectual Economics*. 2019. Vol 13, № 2. pp. 144–151. URL: <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/5298> (дата звернення: 29.11.2025).
7. EU4Ukraine. Estimate of Ukraine's recovery needs increased to \$486 billion in 2023 (RDNA3). February 2024. URL: <https://eu4ukraine.eu/en/whats-happening-en/news-en/estimateof-ukraines-recovery-needs-increased.html> (дата звернення: 08.12.2025).
8. Lemishko O., Davydenko N., Shevchenko A. Strategic directions of the economic recovery of post-war Ukraine. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2022. Vol. 6. № 2. DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2022.06.02.09> (дата звернення: 02.12.2025).
9. Nijls L. *Mezzanine financing: tools, applications and total performance*. Chichester, UK: John Wiley & Sons Ltd, 2013. DOI: <https://doi.org/10.1002/9781118797075>
10. World Bank, European Commission, United Nations, Government of Ukraine. *Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment (RDNA4)*. February 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-andreconstruction-needs-assessment-released> (дата звернення: 28.11.2025).

References:

1. Boguslavets M. (2022) Plan vidnovlennia Ukrainy: rozpochaty vidbudovu khochut vzhe u 2022 rotsi [Plan for Ukraine's recovery: reconstruction to begin as early as 2022]. Available at: https://lb.ua/blog/martyna_boguslavets/524339_plan_vidnovlennya_ukraini_rozpochati.html (in Ukrainian)

2. Borodina O. A., Lyashenko V. I. (2022). Povoienne vidnovlennia ekonomiky: svitovyi dosvid ta spraba yoho adaptatsii dlia Ukrainy [Post-war economic recovery: global experience and attempts to adapt it to Ukraine]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, Vol. 1 (42), pp. 121–134. Available at: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/186648/17-Borodina.pdf?sequence=1> (in Ukrainian)
3. Varicheva R. V. (2012) Analiz optimalnosti struktury vlasnoho kapitalu aktsionernykh tovarystv: problemy ta perspektyvy [Analysis of the optimality of the equity structure of joint-stock companies: problems and prospects]. *Visnyk sotsialnoekonomichnykh doslidzhen*, Vol. 4(47), pp. 155–167. (in Ukrainian)
4. Davydenko N. M. (2012) Perevahy zaluchennia finansovykh resursiv ahrarnymy korporatsiiamy shliakhom vykhodu na inozemni fondovi birzhi [Advantages of attracting financial resources by agricultural corporations through listing on foreign stock exchanges]. *Oblik i finansy APK*, Vol. 3, pp. 96–101. (in Ukrainian)
5. Kobelya Z. I., Kutarenko N. Ya., Rudko K. I., Babchuk A. M. (2017) Investytsiinyi potentsial Ukrainy v umovakh finansovo-ekonomichnoi kryzy [Ukraine's investment potential amid the financial and economic crisis]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, Vol. 22, pp. 32–37. (in Ukrainian)
6. Davydenko N., Buriak A., Titenko Z. (2019) Financial support for the development of innovation activities. *Intellectual Economics*. Vol 13, Is. 2. pp. 144–151. Available at: <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/5298>
7. EU4Ukraine. Estimate of Ukraine's recovery needs increased to \$486 billion in 2023 (RDNA3). (2024). Available at: <https://eu4ukraine.eu/en/whats-happening-en/news-en/estimate-of-ukraines-recovery-needs-increased.html>
8. Lemishko O., Davydenko N., Shevchenko A. (2022) Strategic directions of the economic recovery of post-war Ukraine. *Journal of Innovations and Sustainability*. Vol. 6. Is. 2. DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2022.06.02.09> Available at: <http://www.is-journal.com/is/article/view/103>
9. Nijs L. (2013) Mezzanine financing: tools, applications and total performance. Chichester, UK: John Wiley & Sons Ltd, DOI: <https://doi.org/10.1002/9781118797075>
10. World Bank, European Commission, United Nations, Government of Ukraine. (2025) *Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment* (RDNA4). Available at: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstructionneeds-assessment-released>

Стаття надійшла до редакції 11.12.2025